

Asia **Lausunto koskien liikenne- ja viestintäministeriön saaristoliikennettä koskevista
asetusluonnoksista**

Lausunto Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston
asetukseksi saariston liikenne- ja kuljetuspalvelujen kohtuullisista maksuista sekä
luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristoliikenteen tukemiseksi
myönnettävistä avustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamisesta.

**Maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristö on tutustunut asetusluonnoksiin ja antaa
asiasta seuraavan lausunnon:**

Suomen ympäristökeskuksen laatiman kaupunki- maaseutuluokituksen mukaan pääosa
saaristoalueista lukeutuu ydinmaaseutualueisiin ja osa harvaan asutuksi maaseuduksi. Siten
saaristoalueet sisältyvät kansallisen maaseutupolitiikan toimintapiiriin ja maaseutupolitiikalle
annetut tehtävät ja tavoitteet kohdentuvat myös saaristoalueille.

*Maaseutupolitiikan visio vuodelle 2020 on: Voimavarojaan hyödyntävä ja hyvinvoiva maaseutu.
"Maaseutu on erottamaton osa kansallista menestystä ja yhteiskuntaa. Maaseutu on
yritteliäisyyteen ja luovuuteen kannustava hyvä elämisen ympäristö. Maaseudun aineellinen,
sosiaalinen, kulttuurinen ja ekologinen perusta on tärkeä koko Suomelle."*

Liikenne- ja viestintäministeriön antamassa saaristoliikennettä koskevassa asetusluonnoksessa
esitetään otettavaksi käyttöön kaikkea matkustamista ja kuljettamista koskevat, tuntuvat
henkilö- ja tavarankuljetusmaksut. Asetusluonnoksen mukaan saaristoliikenteen maksullisuus
on kokeilu sekä osa kärkihanketta, jonka tavoitteena on suotuisan toimintaympäristön luominen
uudelle liiketoiminnalle ja digitaalisille palveluille.

Saariston vakituisten asukkaiden matkat ja tavarankuljetukset ovat olleet maksuttomia. Muiden
liikkujien osalta matkat ja kuljetukset ovat olleet maksuttomia vuodesta 2009 alkaen, lukuun
ottamatta tuettua saaristoliikennettä, josta on peritty maksuja muilta kuin vakituisilta asukkailta.
Tämä on perustunut näkemykseen, että yhteysalukset ovat saaristoliikenteen osalta
verrattavissa mantereen liikenneväyliin. Liikenne- ja viestintäministeriön nyt esittämä
asetusluonnos perustuu näkemykseen, että yhteysalusliikennettä tulisi verrata mantereen
joukkoliikenteeseen.

**Maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristö katsoo, että LVM:ön esittämä ehdotus on
kansallisen maaseutupolitiikan tavoitteiden vastainen. Asetusluonnoksen ehdotuksen
toteutuessa näemme, että saaristoalueen yritystoiminnan edellytyksiä ja laajemmin myös
hyvän elämisen ympäristöä heikennetään.** Ei voi olla kohtuullista, että lapsen vieminen
päivähoitoon aiheuttaa 180 euron päivittäisen kustannuksen tai maitoauton käynti tilalla maksaa
220 euroa." Esitystä perustellaan myös mm. digitalisaation kärkihankkeella (muiston luvut 1.2 ja
3). Digitalisaation kehittäminen ei kuitenkaan edellytä kuljetusten maksullisuutta millään tavalla.

**Edelleen sihteeristö toteaa, että asetusluonnosten peruslähtökohta, eli se että
saaristoliikenteen maksullisuus avaisi sekä toisi uusia toimijoita markkinoille on
epärealistinen.** Pääosan vuodesta, etenkin syksyn, talven ja kevään aikana asiakasmäärät
ovat niin pienet, ettei markkinaehtoiselle toiminnalle ole edellytyksiä.

Saaristossa asuminen ja yrittäminen on jo nyt haasteellista ilman esitettyjä maksuja. Taksa
aiheuttaisi useimmille saaristossa elinkeinoa harjoittaville pienyrityksille kohtuuttomia

lisäkustannuksia, joista selviäminen voi lopettaa koko yritystoiminnan. Maatalousyritykselle, joka tarvitsee säännöllisiä eläin-, rehu- ja maitokuljetuksia, kustannukset kasvavat vuositasolla kymmeniä tuhansia euroja. Myös asukkaiden asema heikentyy. Julkisten palveluiden keskittäminen on lisännyt asukkaiden liikkumistarvetta niin saaristoalueilla kuin koko Suomessa. Tämä fakta pitää tunnistaa tehdessä liikennesektoria koskevia päätöksiä.

Maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristö toteaa nykyisen saaristolain edellyttävän, että saaristoliikennemaksut ovat ilmeiset tai kohtuulliset. **Asetusluonnoksessa esitetyt taksoja ei voida pitää kohtuullisina.**

Asetusluonnoksen mukaan saaristokunnat voivat myöntää avustusta vakinaisille asukkaille, jos katsovat sen tarpeelliseksi. Tiukan kuntatalouden aikaan avustusten jakaminen on epätodennäköistä. Tämä myös jättäisi yritykset edelleen tukalaan asemaan.

Edellä olevaan viitaten maaseutupolitiikan sihteeristö katsoo, että suurimpien saaristoalueiden liikenneinfrastruktuurina toimiva yhteysalusliikenne, joka tulee verrata mantereen liikenneväyliin, edelleen tulisi pysyä maksuttomana kaikille liikennöijäryhmille.

Helsingissä 8.12.2016

Christell Åström
Maaseutupolitiikan neuvoston pääsihteeri
Neuvotteleva virkamies

TIEDOKSI

Erityisasiantuntija Risto Lahti
Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
Osastopäällikkö Veli-Pekka Talvela
Maatalousneuvos Taina Vesanto